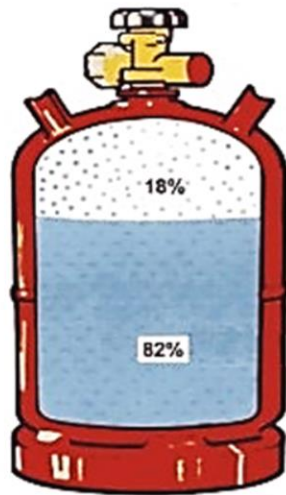

Gasol 101, sammanställt från olika leverantörers produktsidor, lite skrönor och myter osv... Bra att veta nu när många tar sina anläggningar i drift. / Folke P

Gasol har en dålig egenskap, den är tyngre än luft. Det kan innebära att vid ett läckage och dålig ventilation kan gasen ansamlas på låga punkter. En gasolflaska fylls med vätska vid 15° C till endast 82% för att kunna expandera vid en temperaturhöjning. Trycket i flaskan ändras bara av den yttre temperaturen så länge det finns gasolvätska kvar. Detta innebär att det inte går att sätta på en manometer för att se hur mycket gasol det finns kvar.

En gasolflaska kan leverera en viss mängd gasol per timme. Tummregeln är 1kg/timme. Ex. om en spis förbrukar 2,5 kg/h skall 3 st. flaskor parallellkopplas. Tar man ut för mycket gasol så hinner inte gasolvätskan att koka av ny gas utan den kyls ner och det bildas frost/is på utsidan av flaskan och trycket sjunker. Tillslut är flaskan trycklös trots att det finns vätska kvar. Du tror att flaskan är tom, och kanske byter en halvfull flaska. Då blir det väldigt dyrt att använda gasol.

* Gasolen är flytande inne i gasolflaskan när den är komprimerad, den övergår i gasform när man öppnar och sänker trycket, dvs när man förbrukar gas.

* Gasol är ett begrepp som vi använder enbart i Sverige, produkten består av Propan, eller i vissa fall en blandning 70/30 mellan Propan och Butan. Engångsbehållare innehåller i regel ren Butan, med något enstaka undantag

* De flesta andra länder använder begreppet Propan om gasen eller LPG (Liquified Petroleum Gas) vilket är exakt samma produkt.

Truma panna - förbrukning

Gasförbrukning

Combi 2 E*: 160 g/h

Combi 4 (E)*: 160–320 g/h

Combi 6 (E)*: 160–480 g/h

*Propan och butan är båda luktfria i ren form, man tillsätter därför ett lukttämne (etylmerkaptan).

* Gasen i t.ex cigarettändare (Butan) är oftast luktfri, det som händer om man "sniffar" denna gas är att man får syrebrist och tuppar av, möjligen snurrar det till lite först... men det är inte giftigt som man ofta skriver i tidningarna... Ett billigare och enklare sätt är att bara hålla andan länge...

Aldeppanna - Förbrukning

Gas:	Propan	Butan
Effekt Steg 1:	3,3 kW	3.8 kW
Förbrukning:	245 g/h	275 g/h
Effekt Steg 2:	5,5 kW	6,4 kW
Förbrukning:	405 g/h	460 g/h
Tryck:	I ₃₊ 28-30/37 mbar	

* Vid tankstationer är pumpar osv i regel märkta med LPG, GLP eller Autogas* förväxla inte detta med tankstationer för fordonsgas CNG (Compressed Natural Gas).

* Propan kan förångas ner till under -40°C men gasen tar värme utifrån för processen inne i gasolflaskan. Därför fungerar flaskor av komposit (glasfiberarmerad plast) dåligt vid kyligt väder, de isolerar från yttertemperaturen betydligt "bättre" än flaskor av stål eller aluminium. Butan förångas inte under 0°C, därför fungerar inte dessa produkter bra i kyligt väder. Andelen butan är större i gasolprodukter som man köper eller tankar i varmare länder, se till att förbruka dessa innan hösten/vintern i Sverige.

* Energiinnehållet i 1kg propan är drygt 12kWh. Man kan enkelt räkna ut förbrukningen på en gasolprodukt om man vet vilken effekt den har, vilket står att läsa i specarna för spis, kyl, värmare osv. Exempelvis har värmare från Alde och Truma som båda kan prestera runt 6kW vid full effekt, en förbrukning runt 480gr/timme.

* Trycket inne i alla gasolbehållare, oavsett typ och modell är runt 8-9 bar vid 20°C, och är konstant ända intill den sista droppen flytande gas har förångats. Därför kan man inte se kvarvarande gasolmängd på en ansluten manometer, vilket ibland sägs i reklam osv för dessa. Efter reduceringsventilen och ute i hela bilens rörsystem är trycket endast 0,03 bar.

* När du öppnar ventilen på gasolflaskan så räcker det med ett kvarts varv, just pga att trycket är så högt inne i behållaren. Reduceringsventilen kan lätt reglera till rätt tryck och flöde redan vid liten öppning av ventilen. Öppnar man för fullt ända till stopp så finns en viss risk för läckage i ventilen efter en tid.

* Vid fyllning av lösa gasolflaskor vägs gasen in och man betalar per kg medan fasta tank flaskor har inbyggd flottör som stänger när nivån har nått rätt nivå. Därför betalar man per liter vid tankning av dessa.

* Svenska gasolflaskor har en vänstergängad POL-anslutning, därför heter flaskorna t.ex P6/P11 eller PA11, PC5/PC10 osv. De blå mindre campingflaskorna har en högergängad 14mm anslutning.

* Ibland pratas det om olja som bildas och att fyllning istf byte av flaskor skulle innebära mera olja osv. Det förekommer en liten del olja i alla industriella anläggningar med gasol som transporteras i gasform, denna samlas i lågpunkter osv i större anläggningar. Den gula oljeliknande vätskan som ibland hittas i gasolfilter kommer inte från den oljan utan från det luktämne (etylmerkaptan) som kondenseras och fälls ut om gasen får stå stilla under tryck en längre tid. Gasolfilter rekommenderas alltid för att hindra att "oljan" når reduceringsventilen och förstör denna i förtid.

* Gasolflaskor skall alltid förvaras och transporteras stående, i annat fall kommer inte säkerhetsventilen att kunna fungera som tänkts. Denna sitter under en röd plasthatt på motsatt sida av slanganslutningen på gasolflaskans öppningsventil.

Happy camping tillönskas alla husbilister.

Av Folke Persson 2020

* GLP och Autogas heter det i vissa länder. Tillagt av Bernt B.